

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre " " 50 "
Negyedévre " " 25 "
Egy hónapra " " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 50 kr.

Az iskolázás.

III. Középiszkolák.

Az alsó és felső iskolák közt álló gimnáziumok s a velök rokon reáliskolák a tudományok magas régiójába lépésre készíteneek elő; mint ilyenek nem állítanak ki a közpályára képesítő oklevelet, hanem bizonyítványt arról, hogy az illető ifjak a középiszkolai tanulmányozásra meghatározott időben, a tudományok alapját úgy vetették meg, hogy azon nemcsak tovább építhetik, hanem be is fejezhetik készütségüket és megnyerhetik a jogot minden jól szervezett társadalom berendezésében nélkülözhetlen magasabb és legmagasabb szakéletpályára és hivatalokba lépésre. . . **érettek** az akadémiák és egyetemek polgárságára, hogy aztán be is tölthessék akár a tanári, — akár a technikai, orvosi, jogi sat. szakpályákon reájok váró állomásokat.

Ezek az állományok nemcsak számosságukban, hanem társadalmi nagyobb kitűnőséget, díjaztatásuknál fogva biztos megélhetést, nem ritkán vagyonszerzést és legtöbbször nyugdíjat is biztosítanak elgyöngyülés, vagy éppen munkaképtelenség esetére, sőt netalán elhalálozás esetén az özvegyek és kiskorú árvák is részesülnek az atya szolgálataért — bizonyos mérvű állandó vagy ideig tartó jótékonyosságban — a fenntartó állam, vagy más erkölcsi testületek részéről.

Nem csuda tehát, ha csak kissé szélesebb látókörű polgárok ez országnak gyermekeik jövőjét e célra irányozzák. Szolgálják a hazát és a haza táplálják őket bőven tett emléjéből. Ily szempont aztán kezünkbe adja azon kérdésre való felelet kulcsát: miért hogy középiszkoláink oly nagy számmal vannak, mégis oly túltömöttek hogy sok helyen, mint éppen városokban is, az ós nagyhirű Kollégiumgimnáziuma alsóbb felében még párhuzamos osztályokba sem fogadhatja mind be s az ilyenekkel nem bír felsőbb osztályokból is el kell utasítania a meghatározott számon felül jelentkezőket s új főgimnázium felállítása vált szükségessé.

Az állam és a felekezetek versenyeznek új gimnáziumok felállításában, algimnáziumoknak főgimnáziumokká kiegészítésében s a már szegényes viszonyok közt ingadozva létezőknek, államszegélylyel megerősítésében. Egy-egy különben egyszerű városban palotaszzerűleg kiemelkedő épületről ha kérdezzük mi az? büszke feleletül nyerjük: az államszegélylyel épült, ez s ez felekezeti gimnázium.

Ime a középiszkolázás ügyét sem vette hát az állam kizárólag kezébe mindeddig, hanem csak segélyt nyújt évi átalányokkal, nyugdíj-ügy rendezéssel és ellenőrzést gyakorol. Tudja, hogy

a protestánsok nagy megerősítéssel tartják fenn gimnáziumaikat, amelyek pedig leginkább állami szolgálatba lépőknek képesítést adó akadémiák és egyetemek előiskolái, tehát legfőbb mérvben az államnak szolgálóak, de mint az elszegényült nemes, e felekezetek kevélységgel ragaszkodnak egykor fényes östörténeti jogosultságuk, most már foszlányokká szakadozott rongyaihoz: miért ne tartaná meg az államkormány őket ez iskola-fenntartás ambíciójában s miért ne játszana olcsó nagylelkűséget ott, ahol csak nyerhet 50—75 százalékos uzsorát, e mellett a szolgáltatásért ellenszolgáltatásul követelt tanárválasztásba tényleges befolyással, betolakodhatik a féltékenyen őrzött autonómia sánczai közzé; a kormány mindenhatóságot hovatovább közelebb férkeztetheti a szabadegyház élet-szervezetéhez. Hiszen modern politikai — eiv szerint az egységes államiság követelménye — minden kiváltság felébe emelése a kormányhatalomnak s monopolizálása meg az iskola tanrendszerekhez kizárólagos tudsnak is. A ki közoktatási miniszteri tárczát nyert, az megnyerte ahhoz a legnagyobb bölcseséget is „Deus ex machina.“

A protestánsok ama feltevésben aztán legfőbb intézeteikre nézve, — ahol pedig szintén szükség volna rá, nem kérik s talán nem is fogadják el az államszegélyt: s párhuzamos osztályok nem

Az álarcz.

— A Debreczen tárczája. —

Irtá: Jeen Richepin.

— Nos! — szolt hozzám Harry Sloughby minden képzelődésünk szegényes, szánalmasan szegényes a valóságához hasonlítva.

— Hunyorított s cinikus mosolylyal tette hozzá:

— Még az önéi is, igen tisztelt ábrándkereskedő uram.

S eszembe juttatta, szokott maliciájával gúnyolva engem, egyikét azoknak a nagyon különleges megoldásoknak, melyeket egy megoldhatatlannak látszó és titokzatos ügy ihletett bennem.

Egy érdekes, már tíz év óta ismerős személyről van szó, akit mi az Álarcznak neveztünk el.

Ha azt mondom, — ismerős, ez csak szólás-forma. Tulajdonképpen csak láttuk, megfigyeltük, tanulmányoztuk ezt a személyt, a mennyiben egyáltalában tanulmányozni lehetett. De bár mily magas fokra üztük tolakodó megismerési vágyainkat, még se ismertük meg ennek a megismerhetetlennek a valóját.

Egyénisége tényleg nem volt athathatóbb mint arczalata, mely mindig álarcz alatt volt és maradt.

Harry Sloughby, kí, mint mondják, az Istenel és az ördöggel állott összeköttetésben, módot talált, hogy az álarcz egy szolgáljának

megoldja a nyelvét. Igen, ennyire jutott. Pedig a dolog nem volt könnyű, lévén ez a szolgáló néma. Még ez a csoda se segített rajtunk.

A néma, ki még hozzá hindu is volt, nem tudott többet mint mi uráról. Már rég szolgált nála, de sejtelve se volt, hogy ki; se a nevét nem tudta, se az arczat nem látszott.

Le vette-e az álarczot az álarcz? Valószínűleg. De biztosan nem lehetett tudni. — Aludni mindig egy hálószobába vonult vissza, mely egy fürdőkabinnal volt összeköttetésben: a szobát egy tűzmentes szekrények ajtajához hasonló ajtó zárta el.

Mivel nagyon gyakran követték az álarczot s különösen Harry Sloughby barátom követte őt saját külön detektívjevel, O'Grreenadde-lel, rájöttünk, hogy magános hölgyeket szokott látogatni. Persze, kihallgattuk ezeket a kisasszonyokat. Feleltek s mindig ugyanezt:

— Roppant bőkezű. Mindig csak perczekig marad. Soha az álarczát le nem teszi.

Gondolható, hogy Harry Sloughby a rendőrségnél is kerdezősködött, a hol különben egészen otthon volt. Nem tudtak neki mást mutatni, mint egy okirat másolatát, mely calcuttai pecséttel volt elátva s James Smith kereskedő urat felhatalmazta, hogy ábrázatait állandóan álarcz alá rejtse, nehogy botrányt idézzen elő.

Hogy ezt a különös embert James Smith-

nek nevezzék, azaz úgy mint Fő-Angolországot, ezt nem akartuk elhinni. Hogy kereskedő legyen, ez is komikusnak tűnt fel. Mivel kereskednek. Jut is eszébe az egy kereskedőnek, hogy ilyen eredeti módon éljen! Ugyan, ugyan!

Mindez, a név, a cím, a foglalkozás ez se volt, ez se lehetett más, mint álarcz.

Mikor pedig szinte a megőrülésig, az irat utolsó passzusát kommentálgattuk: „... ne-hogy botrányt idézzen elő.“

Képzeltetetlen regényeket gondoltunk ki: egy szörnyábrázat, valami fekély, fajtalan te-toválások stb. E téren en tényleg ki különö-sen, a mi fölött barátom Harry Sloughby mulatott is.

— Nos, szolt egykor egyszerre, mindez a valóságához képest semmi.

— De az Istenért, hát ha tudja, mondja el nekem ezt a valóságot.

— Fényes — fel-ilt. Csodalatos. Bámulatos. Fenséges.

— Egy nagy tárcát szedett elő a zse-béből, a tárcából egy pergamentet s most az egyszer komolyan felém nyújtotta ezt, így szólván:

— Kedves barátom, itt van, elolvashatja saját maga. Ez lesz a legjobb.

Mielőtt hozzákezdtem az olvasáshoz, még kérdezett tőlem valamit.

— Az ön véleménye szerint hány éves lehetett az álarcz?

létében, mint itt Debreczenben is inkább elutasítják a jelentkezőket és rászolgálnak arra, hogy egy vetélytárs-intézet álljon fel, amely majd befogadja a prot. növendékeket is; pedig ez aligha nagyobb kárt nem okoz a felekezetnek, mint az államsegély elfogadása, amely kikezdené az autonómiát, ha ugyan az, már eddig is ki nem volna kezdve, amikor a tanrendszer megállapításával foglalkozhatik a felekezeti iskolatanács, de lényegében az, a kormány rendszerétől el nem térhet. Az autonómia ma már e téren — csak formalitás, vagy helyesebben fikció.

Van különben egy pár szavunk főgimnáziumunk tanár karához is. Erre az alkalmat a debreczeni ref. főgimnázium legközelebbi érettségi vizsgája eredményéből vesszük . . . t. i. az, hogy a szigor szükséges ugyan az érettség megrostálásánál, de a nagyon sajnós számos buktatást — szerintünk — elkerülhetik, ha a megrostálási szigor a kezdő osztályokban alkalmazták kérelhetetlenül . . . ott hullatják ki azokat, akik az érettségi szigorlaton elbuknának.

Az alsó osztályokban elesett tanuló még más pályán próbálhat szerencsét, de az érettségi vizsgán elesett ifju már erre nézve elkésett!

a—r.

Debreczen szeptember 7.

A trónörökös hadgyakorlaton. Taksonyiból jelelti tegnaptól a Magyar Távirati Iroda, Ferencz Ferdinánd főherceg ma d. e. fél 9 órakor, Bécsből Budapestre átjide érkezett és azonnal a Korbány-hegyre ment, a melynek környékén a 63. és 64. gyalogdandár találkozárcza folyt. A gyakorlat befejeztével és a főherceg jelenlétében folyt megbeszélés után a lovassággal és tüzérséggel megerősített egész 32. gyaloghadosztály elléptetett a főherceg előtt. A főherceg azután visszatért

— 40—45 éves.
— 90—ven uram, 90—ven, ezt onnan tudom, hogy a mult héten meghalt s egy orvos barátom volt a halálos agyánál.

— Mindig jól volt konzerválva.
— Mindhalálg ilyen volt, felelt Harry Sloughby. Ime mit ír róla Bourbitt doktor, akit a halálos ágyhoz hívtak.

Kihuzott a zsebéből egy levelet, melynek boritékán felismertem régi barátunk sajátkezü vonásait. Harry lefordította nekem s úgy olvasta a levelet, mely a lelkesedéstől túlaradt bár a doktor rendesen olyan nyugodt, olyan józan, olyan tudományos hangon ír.

Képzeld el barátom, mindazt, ami nemest és hódítót a görög mitológia kifejezni tudott, a Zeusz fenségességét, Afrodité bájával egyesülve s mégis alig lesz képes magának fogalmat alkotni arról az izgalomról, mely pillantásomat elkápráztatta és agyam elbűvölte. Térdeim reszkettek s úgy éreztem, egész lényem léggé válik, mintha a villám ütött volna belém. — A szépség föltárulása volt ez.

— Ah, szakítottam félbe, a mi derék barátunk talán megbolondult. Vagy ön maga lett az, kedves barátom. Mi összefüggés lehet e között az esztétikai elragadtatás és az Álarc között.

— Olvassa csak a pergamentet, olvassa — szölt Harry. Meg fogja érteni. Fényes, mondom önnek. Csodálatos. Bámulatos. Fenséges.

— Olvastam. Ime körülbelül annak a mit olvastam, a fordítása.

— Ez a végrendeletem, melyet Burbitt doktorra hagyok. Halálom után ő lesz az örökösöm, azon feltétel alatt, ha mindannak, a mit most elrendelek, engedelmeskedni fog.

Taksonyba, hogy Budapestre és Sárbogárdon át Sár-Szent-Miklósról utazzék, ahol az éjszakai tölts és holnap reggel jelen lesz a 31. gyaloghadosztály gyakorlatán.

Kitiltott oláh lap. A kereskedelemügyi miniszter, a Jászvárosban megjelenő „Zell Maja” című lapról, mely Magyarország ellen ismétellen közölt gyűlöletes hangu cikkeket, megvonta a postai szállítás kedvezményét.

A dunántúli ev. egyházkerület tegnapi kezdte meg közgyűlését Kőszegen Gyuracz Ferencz püspök és Nádasy Kálmán elnöklése alatt. A közgyűlést megelőzőleg fényes gyászistenti tisztelet volt a kerület elhunyt világi felügyelője, Radó Kálmán emlékére. A gyászistentiszteleten jelen voltak az egyházak, közgyűlés összes tagjai, továbbá Reiszig Ede főispán vezetése alatt Vasvármegye nagyszámú küldöttsége, melynek soraiban ott voltak Karolyi Antal alispán, Nagy Jenő főügyész, Ernuszt Kelemen főrendiházi tag, Erdődy Gyula orsz. képviselő és még 30 törvényhatósági bizottsági tag. Kőszeg sz. kir. város Tópka polgármester vezetése alatt 20 tagú küldöttséggel képviseltette magát, melyen jelen voltak még Zilinszky Mihály államtitkár s a család részéről a boldogult egyetlen fia, Radó Antal. Laucsek Jónas a soproni alsó esperesség esper se megható imát mondott, azután Horváth Samuel győri esperes, téhi lelkész szép emlékbeszédben méltatta Radó Kálmán fényes érdemeit.

A kerületi közgyűlést Gyuracz püspök nyitotta meg, azután megejtették a választásokat. Világi főjegyzővé Ujlaky Béla dr. aljegyző, jegyzökké pedig Mesterházy Gedeon és Fischer Imre.

Lugosi tudósítás szerint Radu Demeter gör. kel. püspök pasztorlevelet bocsátott ki melyben a papságot utasítja, hogy királyórnok halála napján gyászmisét tartsanak,

Békésvármegye törvényhatósági biz. Lukács György főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen jóváhagyta Csaba város birtokvétele. A közgyűlés elhatározta, hogy Csabának Janina külvárosát, az ottani lakosság kérésére Erzsébet királyórnok emlékére Erzsébetvárnak nevezi el.

A székely ügy. Az erdélyi részi orsz. gyűlési képviselők körében mozgalom indult meg, melynek célja az, hogy felkerjék a kor-

— Le fogja venni az álarcomat, nézni fogja olyan hosszan, a meddig akarja az ábrázolatot s így meggyőződhetik arról az okról, mely álarc viselesre készítet. Ő lesz az egyetlen, ki majd arról tanuskodik.

Mert miután eléggé megnézte, be fogja borítani az arcomat nyers mésszel s erre ráhuzza az álarcot.

Tizennyolcz éves koromban határoztam el, hogy álarcot fogok viselni. Ezóta nem látta senki az arcomat, senki, senki, senki.

Így akartam. Ne lássa senki, mert nem volt senki erre méltó ma, a rutság eme undok korában.

Mert szép voltam, vagyok s maradok örökre.

Lesújtó az én szépségem, melynek ragyogását nem lehet fájdalom nélkül elviselni, mely ölné, ha egész teljével hatna valakire.

De egy ilyen halál igen nemes lett volna az én nemtelen kortársaim számára s ezért megvontam tőle, még halálom után is arcom látásának isteni gyönyörét.

Burbitt doktor nemes lélek, a kit hideggé tett a tudomány, a ki megszemlélhet, anélkül, hogy őt ez megölné s tanuskodni fog, hogy nem voltam se gőgös, se örült, hanem egy Isten.

Boldogan halok meg, mert éreztem azt a ritka gyönyört, hogy a dolgok folytonos fejlődése folyamában, a szépség egyik örök megtestesülése voltam.

A világ ennek csak Álarczát ismerhette meg. Talán ez is sok volt.

•Az élet jelképe vagyok.*

mányt, az Erdély egy részében már megkezdett telepítés folytatására és első sorban is székely családok telepítésére.

KÜLFÖLD.

A Dreyfus-pör. A tanúk és az újságírók a licum előt várják a nyilvános ülés megkezdését. A zárt ülésen kihallgatták Cernuseit és újra megvizsgálták a titkos iratsomónak bizonyos akit. 8 óra 39 perczkor vége volt a zárt ülésnek és 8 óra 45 perczkor zsufolt teremben megkezdtek a nyilvános tárgyalást.

Démange azt kérdezi, hogy az augusztusi jegyzéket, a melyet Roget tábornok említett s a melynek lényege az a mondat: „a hadgyakorlatokra megyek, becsatolták-e a titkos iratsomóba. Roget tábornok azt válaszolja, hogy ő nem említette a jegyzéket, de azt sem mondhatja, hogy nem létezik. Arról a jegyzékről van szó, a melyben meg vannak nevezve azok az ezredek, a melyeket a beosztott tisztek szolgálatuk teljesítésére kiszemeltek maguknak.

Az elnök megjegyzi, hogy Roget tábornok augusztus haváról csak mint arról a dátumról beszélt, a mikor a beosztott tisztek tudták, hogy nem mennek a hadgyakorlatokra.

Carrière kormánybiztos azt hiszi, hogy Roget csak az augusztus 28-iki szóbeli jegyzéket akarta említeni.

Ez az incidens ezzel befejeződött.

Labori kérdésere Trarieux fölolvassa a hadügyminiszterhez intézte levelet, a melyben fölvilágosítást kér Savigneau ról. A tanu előadja, hogy Savigneau-ról tévedésből jó információt adtak. Trarieux kifejenti, csak azért avatkozott a dologba, hogy Scheurer-Kestnert megvédje a csaló tanu ellen, a ki hamis tanuságot tett.

Savigneau föntartja állításait.

Picquart szót ker.
Az elnök figyelmeztet, hogy maradjon a tárgynál.

Picquart elmondja, hogy Savigneau eredetileg zene-z volt az algir tirailleuröknél, de megfosztották rangjától és besorozták közkatonának.

Savigneau bemutatja katonai könyvét és elfogadja, hogy miért tiltakozott lefokázásra ellen, majd védekezik az ellen a szemrehányás ellen, hogy rossz katoná volt.

Készt, de nem mult el.

A Dreyfus perben úgy látszik, tehát bevizik az idegen katonai attasék vallomását, a melyet, ha előbb alkalmaznak — megkímélték volna Franciaországot a rázkódástól, katonai becsületet a méltó vagy méltatlan gyanusítástól, mindenké felett az igazságot a jobbra-balra hozogatótól, mikor az igazság csak egy lehet.

A Dreyfus-pörnek kétségtelenül legérdekesebb része lesz Schwarkoppen és Pannizzardi attasék tanusága, már ha t. i. a két attasé engedelmet kap arra, hogy akár Rennesben, akár a saját országukban a francia nagykövetség vagy delegált bíróság előtt tanuvallomást tehesse. Hogy Rennesbe menjenek a volt attasék nem valószínű, de hogy kormányaik megengedik, hogy nyilatkozhassanak, nem látszik lehetetlennek, csak kapjanak a kormányok diplomáciai uton fölszólítást a francia kormánytól. Természetes, hogy Schwarkoppen és Pannizzardi mostani vallomását óriás érdeklődéssel várja mindenki, mert ha Dreyfus áruló s a borderó szerint Schwarkoppennek adott el titkos okmányokat s az arulásról tudott Pannizzardi is, akkor a két attasé nyilatkozata van hivatva véglegesen megállapítani Dreyfus bűnösségét vagy ártatlanságát. Vallomásuknak tehát döntőnek kell lennie a Dreyfus-pör eredményére. Hogy mit vall majd Pannizzardi, azt lehet sejtetni, mert hiszen nemrég ő maga egy, a Figarónak küldött czáfolatban nemesi és katonai becsület-szavára kijelentette, hogy sohasem ismerte Dreyfust, annál kevesebbé volt tehát vele összeköttetésében. Schwarkoppen eddigelé még nem nyilatkozott a Dreyfus-ügyben. A német

kormány nevében azonban Bülov külügyminiszter már ezelőtt egy évvel kijelentette a birodalmi gyűlésen, hogy a német kormány Dreyfusszal soha nem állott semmifele összeköttetésben. E két czáfolat mellett sem szűntek meg azonban a rennesi tárgyaláson a vadtanui folytonosan Schwarzkoppenre és Panizzardira hivatkozni, mint a kik bizonyosságát bírják Dreyfus bűnösségének. Ha tehát a két attasé most csak a regebbi czáfolatot erősíti meg újból, vallomásuk — bár most hivatalosan hangzik el — hatástalan marad a por fejlődésére és ítéletére, mert hisz ezt a czáfolatot ismerik a bírák, a védők és a vádlók egyaránt. Panizzardi állítólag hajlandó állításait titkos okiratokkal is bebizonyítani, de azt mondja, hogy az okiratok Berlinben vannak. Világos tehát, hogy a helyzet kulcsa az attasék kezében van s csak ha fölhatalmazást kapnak, hogy most teendő vallomásukat okiratokkal igazolják, csakis ekkor lesz tanuságuk döntő befolyásu az egész porre. Ezért várják oly nagy izgatottsággal a két attasé vallomását,

A rojalisták menekülése.

Brüsszei tudósítás szerint a francia rojalisták folytonosan nagy tömegben érkeznek ide. Közöttük van Luénes herceg Vondoville herceg, Vaux báró Sagran gróf és mások. — Mindannyian azt mondják, hogy azért menekünek, mert félnek a letartóztatástól.

Amerika.

Newyorkból olyan eset híret kapjuk, a mely sokban hasonlít a Dreyfus-ügyhöz. Egy évvel ezelőtt ugyanis Karter kapitányt azzal vádolták, hogy a hadügyi kincstárt másfél millió dollárral megkárosította. Megindult a vizsgálat, a hadbíróság bűnösnek találta Karter kapitányt és el is ítélte. Csodálatos azonban, hogy Karter kapitány megengedte, hogy Newyork u czán szabadon sétálhasson. Ez a furcsa ítélet természetesen nagy feltűnést és meglepetést okozott. Az újságok részrehajlással vádolták a bíróságot és a kapitány bebörtönözését követelték. Erre megvárt Karter is és a következő rejtűnő dolgokat mondta. Ő följebbvalóinak áldozata és új vizsgálatot követel, mely ki fogja deríteni, hogy más tisztek voltak a sikkasztók és helyettük őt állították oda bűnbaknak. Ez az oka — ugymond — hogy eítéltek, de megengedték neki a szabad járás-kelest. Mert attól tartanak, hogyha börtönbe vetik, akkor leleplezi az igazi bűnösöket. — Most új vizsgálat indul meg a titkos ügyben.

Olaszország.

A zolasz politikai helyzetéről a következőket írják Rómából: A politikai világ csendes, csak Pelloux miniszter elnök hol ide, hol oda való utazása ad sok kombinációra okot. A miniszterelnök alig távozik Rómából, rövidesen ismét visszatér. Jól értesült körök véleménye szerint Pellouxnak azért kell annyit futkászni, mert Visconti-Venosta külgügyminiszter lemond tárczájáról, mar pedig ha ő lemond, akkor még a parlament összeülése előtt megbukik az egész kabinet. Visconti-Venostat csak királyi szóval lehetett maradásra bírni s így Pelloux legalább egy időre ismét nyugodtan eltávozhatik Rómából.

Transzvál.

Az angol-transzvál háború veszedelme egyre jobban fenyeget. Az angol hadügyminiszterium befejezte a hadi készülődést; Transzvál határán összpontosította a csapatokat s odahaza készen tartja a tartalékosokat, hogy abban a pillanatban, a mint a háború kitör, utnak indítsa őket Dél-Afrikába. Anglia ezen háboruja, telhetetlenségének új bizonyítéka leendő. A burok elkekeredése óriás, mert az angolok Oranje szabad államot, a mely szolidaritást vállalt Transzválal, szintén meg akarják nyerni maguknak a fegyvert, és hadiszert és tat most szét a népe között. A helyzet igen válságos s csakis az angoloktól függ, hogy megkezdődik-e a háború és

mikor. A transzváli kormány tisztaban van azzal, hogy a háborút el nem kerülheti, mert el ment az engedékenység végső határáig s Anglia mégis jobban fejegeti, mint valaha. Sőt, úgy látszik, az angol kormánynak s különösen Chamberlain gyarmatügyi miniszternek nem is nagyon tetszik, hogy Krüger elnök annyira meg az engedékenységben, az angol harczi párt jobban szeretné, ha Krüger nyitán kijelenté, hogy kész ellenállani, mert akkor megvan az alkalom a hadizsánetre s el lehetne banni könnyen a gyengébb Transzválal. Érdekes, hogy az angol liberálisok, előlön Aspwith volt miniszterrel, erősen tiltakoznak a transzváli háború ellen, a melyet a civilizáció szegényének neveznek s a melyről azt tartják, hogy kiszámíthatatlan szerencsétlenséget okoz Dél-Afrikának.

Transzvál. Hír szerint Hofmyer, a fokföldi afrikanderek vezére, azt táviratozta Krüger elnöknek, hogy háború esetén ne számíton a fokföld támogatására.

Németország és az Egyesült-Államok

Az idevaló esti lapok azt jelentik, hogy a postacsomaggyezmény megkötése után Vilmos császár és Mc Kinley kölesönösen megelégedésüknek adtak kifejezést és kiemelték az egyezmény jelentőségét a német birodalom és az Egyesült-Államok jó viszonyára nevé.

A szegedi kiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

A Szegeden rendezett országos mezőgazdasági kiállítás nagy vonzereje napról-napra fokozódik. A szép kiállítás látogatottsága megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak. Nemcsak Szeged vidéke, hanem az egész Belső és az ország messze vidékeiről eljöttek az érdeklődők, kik meglepedéssel tekintik meg a kiállítást látóival.

A tegnapi napnak is volt érdekes csejje: a méhészeti kongresszus, melynek tanácskozásai késő estig nyulnak el.

A szegedi kiállításról ma kapott tudósításokat a következőkben adjuk:

Méhészeti kongresszus.

A méhészeti kongresszus tegnapi tárgyaláson Ambrózy Béla báró 9 órakor elfoglalta az elnöki széket, kijelenti, hogy a védnök, Wekerle Sándor más irányu elfoglaltsága miatt a kongresszus mai tanácskozását ő vezeti.

Darányi Ignác dr. földmívelési miniszternek a kongresszuson tegnap történt megjelenéseért, Wekerle Sándor dr. védnöknek a kongresszus első napi tanácskozásának vezetőjeért jknyvi köszönetet szavazni indítványoz, mit a kongresszus lelkesedve elfogad. Erre a tanácskozást meggyitottnak nyilvánítja s Bieder Ivan, orsz. méhészeti egyes. titkárt fölhívja, hogy a tárgyszorozat első teteleként a mézértékesítő bizottság működéséről tegyen jelentést. A jelentés felsorolja, hogy keletkezésének első évében a bizottság alig volt képes 100 mm. honi méznek a külföldön való eladását közvetíteni, míg a második évben már 700 mm. magyar mézet adott el 32.000 frtnyi árban, az idén pedig a 4-dik kocsiakomany magyar mézet küldi ki Németországba, dacára, hogy ott 40 marka bevételi vám terhei a magyar mézet. Ebből remélhetőleg a magyar méz keresettsége a külföldön biztosítva van. A mézértékesítő bizottság fontartását indítványozza.

A második tárgy Ludwig Ede »Hogyan méhészkedjünk az Alföldön« cz. értekezése volt, melyben fölszólalt báró Ambrózy Béla is.

Következett dr. Bálint Sándor kolozsvári egyetemi tanárnak »A méhkenyér és pótszer« czimen tartott értekezése. A méhkenyérnek, mint méhtapláléknak nagy jelentőségére mutat, annak növényi és állati termékekkel való pótlásáról, a »Florin« nevű gyártott mesterséges himporról tárgyal s himporpótlásul a kukorica lisztet ajánlja.

Ezután a legközelebbi kongresszust előkészítő bizottság választott, melynek elnöke Vámosy Mihály lett.

Halászlati kongresszus.

A mára hirdetett halászlati kongresszust tévedésből tegnap tartották meg, a szaképület bizottsági termében. A helyi rendezőség a tegnapi napra tette a kongresszust, míg a meghívók mára szóítottak. Ilyenformán sokan nem vettek részt a tanácskozásokban, maga a kezdeményező varad-velencei halászlásaság sem, sőt még az előadó sem jelent meg. Egy óra hosszat vártak már az egybegyűltek, miglen kiderült a fatális tévedés, a melyen már segíteni nem lehetett. De bár sem az elnök, sem az előadó nem jelent meg, az egybegyűltek mégis megtartották a formális ülést.

Meszlenyi Bencze, a halászlati kongresszus előadója és tervezője ma kijelenti, hogy a tegnapi sajnáj loss tévedésről ő nem tehet semmit, mert a kongresszus összes hivatalos kiadmányaiban szeptember 6, nem pedig szeptember 5-ike volt a kongresszus napjaként megjelölve.

Gazdakongresszus.

A szegedi V. gazdakongresszus tegnap tartotta második ülését. Gróf Zselénszky Róbert elnök az ülést megnyitotta és fölkérte báró Malcomes Jeromost a szövekezeti ügy fejlődéséről szóló előadása megtartására.

Báró Malcomes fejtegetései során kimutatja, hogy a szövetkezeti ügy Magyarországon tizenöt év óta fejlődik és vert gyökeret. A szövetkezetek fejlesztéséről csak úgy var sikert, ha a mozgalom erkölcsi alapon indul és erkölcsi tartalommal tölti be a szövetkezeti ügyet.

Meskó Pál, a nyitrai központ igazgatója a gabonaértékesítő szövetkezetekről tartott előadást. A magyar mezőgazdak azon panaszkodnak, hogy olcsó a gabona, mert a papirosbuza a börzen lezortja az árat. A gabona-értékesítő szövetkezetek terményzaloghittel segíthetnek a bajon. Hangsúlyozza, hogy a szövetkezetekre mekkora szükség van, minden megyei központban, minden nagyobb községben. Meskó javaslatához hozzászóltak Szczitovszky János, Galgóczy Károly, Nagy Dezső stb. A javaslat gróf Karolyi Sándor indítványára oly kibővítéssel fogadtatott el, hogy maga az állam is járuljon hozzá a gabonamagtárak építéséhez.

Ezután Gróf Széchényi Imre előadása következett a gazdak biztosító szövetkezetéről. Kifejti, hogy a tűz, es kivált jégbiztosítójak, mely óriásiak: különösen az 1898. évi nagy kár után kifizetett összegek arra indítottak a biztosító társaságokat, hogy dijaikat fölemeljék. Ere bekövetkezett az, hogy a gazdak kevesebbet biztosítottak, de azért a következő évben mégis 6 millió korona nyereségük volt a biztosító társaságoknak. Védkezni kell és erre nincs más mód, mint kölcsönös szövetkezes utján segíteni a gazdakon. Aljunk tehát össze vagyunk, jövedelmünk csorbitatlan védelmére, s az állam is segít. Gróf Széchényi előadását beható via követte, a melyben Ugron Zoltán, Nagy Dezső, György Endre, Merey Lajos, tokaji Nagy László, Otocska Géza, Dessewffy Arisztid, Kiss Balint, stb. szóltak a tárgyhoz. Több határozati javaslatot is adtak be, a melyekkel szemben azonban Gróf Széchényi Imre állaspontját tette magáéva a kongresszus.

Gróf Karolyi Sándor a szövetkezeti mozgalom és az első országos járadék biztosítás czimen tartott előadást, összehasonlítva a külföldi ilyenmü intézményeket azokkal a még csirájukban lévő hazai intézményekkel, amelyek fejlesztésére vállalkozott a Magyar Gazdaszövetég és amelyek hivatva vannak a falusi néposztályt megvédeni mindattól, a mi eddig a kisember bodogulása elé gátakat emelt. A szövetkezettel kell pótolnia a kisemberek életének és vagyonának biztosítását, amely megvédi őket az élet alkonyán a nyomortól. Az előadást a kongresszus tagjai lelkesedéssel fogadták.

Egan Ede lépett ezután a felolvasó asztalhoz s Magyar állattenyésztő, fel a havásra czimen előadást tartott.

Ezzel a kongresszus tárgyrendje kimerült. Gróf Zselénszky Róbert elnök köszönetet mondott Szeged város törvényhatóságának,

hogy dísztermét a kongresszus céljaira rendelkezésre bocsátotta, továbbá az előadókknak, valamint a tárgyalásban résztvevő tagoknak szíves közreműködésükért s lelkes szavakkal kifejezést adott annak az óhajtnak, vajha a gazdakongresszus határozatai a közel jövőben megvalósíthatók lennének a kormányzat és a társadalom egyöntetű közreműködésével. A kongresszust ezzel bezárta.

A kiállítást naponta 15.000 ember látogatta. Ma Hevesmegyéből, Csanádmegyéből jöttek csoportos látogatók. Holnap a felegyházi földmives iskola növendékei jönnek el.

H I R E K.

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt a városháza tanácstermében Komlóssy Arthur b. polgármester elnöklése alatt tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket intéztek el.

* **Október 6.** Az aradi gyásznapi felhívás évfordulójának a megünneplésére immár mind szélesebb körben megindulnak az előkészületek. Az eddig történtek után tegnap az aradi 48-as honvédegyesület tartott ülést, melyen Smay István elnöklése alatt megbeszélte az október 6-iki gyásznapi rendezésének a módját. A honvéd-egyesület a vesztőhely mellett fogja rendezni az ünnepélyt, hová zászló alatt vonul ki az ország minden részéből érkező honvédegyesületi küldöttekkel. Pósa Lajost megkéri, hogy írjon alkalmi költeményt s azt szavalja el, emlékezései társára pedig dr. Barabás Béla orsz. képviselőt kéri fel. Ugyanezen az ülésen elhatározták azt is, hogy a jövő évi orsz. honvédegyesület, okt. 6-án Aradon tartják meg.

* **Dr. Schmidt államtitkár Debreczenben.** Dr. Schmidt József keresk. államtitkár tegnap este városunkba érkezett családjával együtt a Hortobágy mezeikéntesére, a melyet nejének és három leányának óhajtott bemutatói a tul. a dunai származású államtitkár. Ez az utazás teljesen magán természetű lévén minden hivatalos színezet mellőzött, mindazonáltal az indóházánál kint volt Komlóssy főjegyző po gármester helyettes, kit a rendkívül szeretetre méltó modoru államtitkárhoz fiatalkori barátság kötelékei is fűznek. A Hortobágyra Szieghmet államvasuti felügyelő és többen kísérték a családát, hol is Farkas maitai biztos az ő ismert ügyessége és vendégszeretettel látta el a magas vendégeket s mutatta be a delibabos pusztaság látványait. Este tovább utaznak Erdélybe.

* **Tanévnyitás.** Debreczeni ev ref. főiskolánkban az 1899/900 tanév, — nem, mint a helyi lapok tévesen közölték, s. hó 9-én, hanem s. hó 11-én hétfőn reggel 9 órakor nyílik meg az oratórium tartandó ünnepélyes istentisztelettel. A főgymnázium növendékek azonban 9-én reggel 8 órakor tantermeikben megjelenni tartoznak. Az akadémiai tanzakokon az istentisztelet után a főiskolai díszteremben alólírott fog tanévet megnyitó rectori értekezést tartani. 1899 szept. 6. Csiky Lajos; akadémiai igazgató. A főiskola rektorának a lapok közleményeit bíráló kifejezésére meg kell jegyeznünk, hogy a közlemények téves voltát épen az iskolai értesítők okozták, melyek egyikében a megnyitás szept. 11-re volt jelezve nagyon szükséges volt tehát ugy a közönségre mint az az ifjuságra nézve a fenti tájékoztatás.

* **Az ebzárlat meghosszabbítása.** A veszett kutyák által okozott veszedelem arra indította a rendőrfőkapitányságot, hogy 40 napi ebzárlatot rendeljen el, mely idő alatt a kutyák csak szájkosárral bocsájtathók az utcára. Miután a veszedelemtől még mindig lehet tartani, Végh Gyula tb. rendőrfőkapitány az ebzárlatot újabb negyven napra terjesztette ki.

* **Hidavatás.** Az új vasuti műhidat s. hó 9-én, holnapután fogják hivatalosan átadni a forgalomnak. Az átadásnál megjelennek a városi főmérnök, t. főügyész, Végh Gyula h. r. főkapitány s a vasuti üzletvezetéség kiküldöttjei.

* **Felozlatott kaszinó.** A mi a falu bölcséinek a malom alja, az volt Debreczenben talán már századok óta a városháza előtti tér. Még néhány évvel ezelőtt tehetős debreczeni polgárok gyűléshelye volt, kik itt beszéltek meg a város és a világ dolgát s gyönyörködtek, bűszkélkedtek, hogy milyen nagy, milyen szép (?) ez az ő saját városuk. Akkor még valóságos darázs-fészék volt a »kaszinó« s bajos lett volna megrendszabályozni. Azután — lásd Róma történetét — a plebs mind több és több vívmányt szerzett a patriciusoktól. Lassanként facher mester-legények s gyűlévész nép foglalta el az ósdebreczeniek helyét, kik a kor demokrata áramlatával szemben tehetetlenek lévén, morgóvón vonultak ki a kaszinóból s húzódtak megközelethetlenebb helyre. A plebs ur lett s a kaszinó még népesebb. A városháza előtt állandó volt a tolongás. Aztán volt más baj is. Mikor meg a miniszter nem engedte meg a locsolást, a város ház előtt már állandóan sár volt. Neha pedig a járókelőkre hangzottak el fura megjegyzések, melyek egy-egy csinosabb cseléd leánnyal szemben sokszor kézfeleghatókka váltak. Szóval a kaszinó nivója lezállott s úgy elfeledkezett magas rendeltetéséről, mint például a budapesti nemzeti kaszinó. Végh Gyula b. főkapitány most aztán kimondta a felozlást a kaszinóra. Rendőrök czirkálnak a városháza előtt, kik osztlásra szólítják fel még a magános embert is. — A nép pedig, a felséges nép d u z z o g. — S nem lehetetlen, hogy elágedettségében — lásd Róma történetét — kivonul a Basahalmára. Hogy ebben a fenyegető esetben ki fog lenni a gyomorhístória val kapacitáló Menemius Agrippa, azt még nem lehet biztosan tudni. Valószínű, hogy Márk Endre. Neki ugyanis jó gyomra van.

* **Az Emke jelentése.** E hónap 17-én, Gyulafehérvárt tartja meg az Edélyrészi Közművelődési Egyesület tizenötödik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés előkészítése már javában folyik s az egyesület titkarsága elkészítette jelentését, amely az elmúlt esztendő történetéről és az egyesület hazai működésének eredményéről számol be. A nagy negyedret alakú jelentés 106 oldalon foglalja össze mind amaz adatokat, melyek a gyűlés elé terjesztendők lesznek.

Elsőnek említi a jelentés, hogy az Emke Erzsébet királyné emlékére 50.000 koronás kisdédó alapítványt tett, mely Erzsébet királyné neve alatt a szintén 50.000 koronás s. l. Ferencz József ő felsége népiskolai alapítványával kapcsolatosan a balazsfalvi Emke-iskola és kisdédó alapját fogja képezni. A mult közgyűlés határozata értelmében az Emke új alapszabályait felterjesztették a belügyminiszterhez, a ki azokat jóváhagyta. Az új alapszabályok értelmében az Emke 50.000 drb új gyűjőívet bocsátott ki, ez év áprilisban pedig Kolozsvárt nagyszabású Petőfi-ünnepet rendezett, a melynek tiszta jövedelme 360 frt volt. A segesvári ünnepen is részt vett az Emke, ezenkívül a Torda-Aranyos vármegyei főköválasztmányára Tordán külön Petőfi-ünnepet is rendezett, amelyen a hadgyakorlaton ott levő honvéd ezredek tisztjei is részt vettek. Kiemeli továbbá a jelentés, hogy az elmúlt évben Karczag és Szentes városok évi 100—100 frttal beléptek az Emke tagjai közzé.

Az Emke halottai között vannak, Szász Domokos ref. püspök, Kovács Ferencz apát-püspök, Than Mór feső művész, Putnoky D. földbirtokos, Fejérváry Károly orsz. képvis. Schrödl Jánosné és E. Kovács Gyula. Az Emkének 1 év alatt 1681 ügydarabja volt; főköválasztmányára 61 van. Az egyesület vagyona egy millió 297 ezer frt, tényleg azonban legalább másfél millió frt. Ebből az utóbbi évi tőke-szaporulat 44 ezer frt. — Hazafias célokra

68.313 frt áll az Emke rendelkezésére; ebből 20.000 frtot az algyógyi gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola kapott, amelynek eddig már 550.000 frnyi alapja van.

Az Emke-népiskolák céljaira áldozott az Emke 4770 frtot, gyermekmenedékekre 350 frtot, építési befektetésekre 2000 forintot, tanfntézetek támogatására 5000 forintot, jutalmakra 970 frtot, ipari és gazdasági segítség-gekre 1282 forintot, egyházi segítség-gekre 1895 forintot, népkönyvtárakra és irodalmi célokra 3100 frtot, vegyes célokra 1807 frtot, alapok növelésére, bérházakra s egyebek-re 11.766 forintot. Az Emkének együttesen 14.161 tagja van. Végül felemlíti a jelentés hogy a jövő évi közgyűlést Nagyenyeden tartják meg.

* **Koronaügyészség s a főügyészségek.**

A jövő év első napján életbelépő új budai eljárással életre kel egy új intézmény is: a koronaügyészség. Hatásköre az új hivatalnak nagyfontosságú lesz. A koronaügyész, a ki ép azt a rangot kapja, a melyet a kuria tanácselnöke visel, a melléje kinevezendő két koronaügyész-helyettesel a kuria szóbeli tárgyalásain fognak részt venni, még pedig három különféle minőségben. — Az új eljárás szerint büntető perekben végső fokozat a királyi táblák fognak itélkezni, de mert semmiféle panasz révén a kuria elé vihetők az ügyek, ilyen esetekben a vádnak képviselője a koronaügyész lesz. — Ugyanilyen minőségben szerepel majd a koronaügyész a kuria előtt folyó fegyelmi tárgyalásokon. Legfontosabb szerepe jut azonban amaz esetekben, mikor a jogegység érdekében fog járni. Ha a királyi táblák hasonló természetű büntető-pörökben különféle ítéletet hoznak, a koronaügyésznek meg lesz a joga hogy függetlenül a pörös felektől a kuria elé viheti a vitás esetet, azért hogy az itt hasonló döntés irányt adjon a judikaturának. A döntés, melyet ilyenkor a kuria hozni fog, — a táblákon már letárgyalt büntetőpörököt érinteni nem fogja, vagyis a vádlottra itt kiszabott büntetést illetőleg felmentést érintetlenül hagyja s csak a jövőre nézve szolgál útmutatóul. A koronaügyész diszes állására, mint értesülünk, a kormány dr. Székely Ferencz, a miniszteriumba beosztott bírót szemelte ki. Székelyt, aki éveken át a sajtóügyek kitűnő referense volt a kurián s legutóbb a miniszterium kodifikáló osztályába ervényesítette nagy jogi tudását, a jogász-körök is szívesen latnak e fenyes állásban. Koronaügyész helyettesül két kir. főügyészt neveznek ki melléje. Itt emlíjük meg, hogy ama kir. tábl. székh. is: Pozsony, Pécs, N.-Varad, Győr és Temesvár, ahol eddig főügyészségek nem voltak, újévtől kezdve főügyészségeket kapnak s így öt királyi főügyészségek a kinevezése is küszöbön van.

* **Czigányföltöti érzés valami.** Szatmárról írják lapunkok: Egy szomorú eset történt városunkban, melynek hőse egy gyönyörű szép cigányleány, s a mely eset után illelenek, hogy a cigányokról is másképp gondolkozunk, mint eddig tettük. A cigányföltöti érzés valami ez Arany Jánosnak egy kifejezése, melyet az etikusok úgy magyaráznak, hogy a cigánynak nincs erkölcsi világa, sincsenek, elvei: csak érzékei vannak és őszintei, s ezeknek él egyedül. Miért is a cigányban erényeket hiába keresük, mert mind n erény alapja az önmegtartózkodás, erre pedig a cigány egyáltalában képtelen sőt képtelen igazi emberi érzésekre is. — Hogy az ilyen elvont okoskodásnak mennyi az értéke, megítélhető a Banyai Róza esetéből: Banyai Róza a szatmári cigánysoron a legszebb leány volt. Csodálatosan nagy és mely szemének minden pillantásával hódított de soha senki se emlékezett rá, hogy a sa,

attfajabeli leányok példájára könnyelmű szerelkezésekbe bocsátkozott volna. Az apjának jó keresete volt, a leányt iskoláztatta, szepen járatta és Banyi Róának egymásután jöttek a kéri, nagy keresetű fiatal vidéki primások. A szép cigányleány azonban kereken kijelentette, hogy nem akar cigányasszony lenni. Meg volt ennek a maga oka, a mi természetesen nem maradhatott sokáig titokban. Banyi Róának egy fia al ügyvéd irook udvarolt és megígérte neki, hogyha álláshoz jut — elveszi. Banyi Róza ebben bizott s a fiatalok boldog várakozásban töltötték két esztendőt, a mely idő alatt az irnok el is járt a Banyiéék házába. Egy hónap előtt azonban egyszerre kimaradt. A leány azt mondta: ez azért van, mert letette a jegyzői vizgát és megválasztottak egy szatmármegyei faluba. E hó másodikán azonban levél érkezett Banyiéékhoz, — melyben valaki tudatta velük, hogy az új jegyző eljegyezte elődje áróját, kire több ezer frt értékű vagyon maradt. Banyi Róza ekkor nem úgy tett, mint a többi cigány leányok, nem emlegette, hogy gombház — ha leszakad, lesz más, de megvett 10 kr ara gyufát, le- aztatta róluk a foszfort és kedden reggel meg itta. Másnap délutánra meg is halt — bizo- nyára ő az első cigányleány, aki öngyilkos halállal mult ki az életből. Szóval a nevelés ő bele is oltott egy kis cigányföltti érzés — valamit.

* **Leszállás a vonatokról.** A magyar államvasutak igazgatósága elrendelte, hogy oly állomásokon, melyeken egyes vonatok csak felszálló utasok részére állanak meg. Ily vonatokról leszállani — feltéve, hogy ezek a vonatok felszálló utasok végett különben is megállanak — csak oly menetigazolvány- nyal szabad, melyek legalább is az ily állo- másokon tulfekvő állomásra is szólanak. E- lyben csupán az illető állomásra szóló jé- gyekkel leszállani nem szabad, a minthogy ilyen vonatokhoz az illető állomásra jegyet sem szabad kiadni.

* **Megszökött pincérnő** A n. váradi. kir. törvényszék személyes szabadság megsér- tése s több más kihágás miatt körzeti T r o p p Mariska szepes-égi származásu pincérleányt a száraz személyleírásból kö- vetkezve elég csinos lehet a körözött de- likvens s nem utolsó dolog a sz mélyleírás- nak ez a kitétele: f o g a i f e l t ü n ő e n t e h é r e k .

* **Pénzügyőrök mozgalma.** A pénzügy- örök már régóta panaszkodnak, hogy nagyon súlyos a heizetük, fizetésük, illetve zsoldjuk csekély és sehogyan sincs aranyban a nehéz szolgálattal. Egy pénzügyőri vigyázónak zsoldja pl. 27 frt havonként. Ebből levonnak ruhá- zatra 4 frt 24 krt, fegyverzetre pedig 70 kr, úgy, hogy mindössze csak 22 frt 06 krja marad fizetéséből s ebből kell azután magát ellátni. Ennek a következménye az, hogy az új pénzügyőrök legnagyobb része egy vagy két évi szolgálat után fölmentését kéri, ha pedig megtagadják tőle, hát megszökök. A komolyabb törekvésű pénzügyőrök között nehéz helyzetük megkönnyítés re mozgalom indult meg most, a melyből kifolyólag memorandumot intéznek majd a pénzügyminiszterhez, hogy segítsen rajtuk. — A segítséget úgy vélik, hogy a p é n z ü g y ö r ö k z s o l d j a t első sorban arányosan emelje fel a kormány. — A szolgálati szabályzat 271. és 272 §-ai sze- rint meghatározott éjjeljezési díjak helyett ki- lometer-pénzt kapjanak a pénzügyőrök, te- kintet nélkül arra, hogy a pénzügyőr az állo- másra kívül ejjeljez, vagy pedig test áll. To- vábba a mostani ötven forint évi ruhaata- lányt, a melyből ruháikat a pénzügyőrök nem tudják beszerezni, szintén emelje föl az az állam, vagy pedig szolgáltatás a ki nekik a szükséges ruhamennyiséget természetben. És végül a p é n z ü g y ö r ö k maguk szerezhessék be ágyneműiket, a miért a kincstár nemi havi általányt adna. Ezt azért kéri a pénzügyőrök, mert most az állam által adott ágyneműek vagy nincsenek kellő mennyiségben kiosztva, vagy ha vannak is, olyan állapotban vannak, hogy már köztisztasági szempontból is has- na vehetetlenek. Az bizonyos, hogy a pénzügy-

örök kéré-ét méltányolhatná az állam a saját érdekében is, mert akkor nem olyan emberek- ből állana a pénzügyőrség jórésze, kiknek a pénzügyőri állapot az utolsó menedék.

* **Ha asszony a kocsis.** Tegnap d. u. a Csapó-utcában egy falusi kocsi nagy vág- tatva ragadtak a lovak. A sarkon csaknem szerencsétlenséget okoztak a járókelők között, de az ott álló rendőr még idejekorán elfogta a lovakat. A kocsin egy asszony ült és az haj- totta a lovakat, egy 12 éves gyermek segít-égével. Persze be kellett meoniök a rendőrségre, hol ki ünt, hogy az asszony özvegy és a fiát hoz- ta be a községből az iskolába. Lovai valami- től megijedtek s ezér bokrosodtak meg. De hát mivel baj mi sem történt, el is engedték a derék asszonyt, hogy csak vigye fiát az is- kolab s ha hazafelé hajt egyedül, jobban vi- gyázzon a lovaira.

* **Koppi ur viccei.** Koppi ur, kit egy- időre penzióba helyeztünk, ismét megjelent körünkbe s mindjárt dicsekvésen kezdte.

— En könnyen elbánok a pinczerekkel, ha valami rendelést vissza akarok utasítani. Például rendelék egy ementhai sajtot. Meg- gondolom a dolgot s azt mondom a pinczér- nek: nementhái!

— Hát a trappista sajtot hogy rendel vissza?

— Kontrappista.

— ... S a Mattoni vizet? ...

— Holnap oci.

Megelégtük az élvezetet, de a társaság egyik könnyelmű tagja megreszkizozott még egy kérdést.

— Hát a gorgonzólát hogy küldi vissza?

— Gorgonmercier — válaszolt Koppi ur s a másik pillanatban kirepült az utcára.

Az ablakon bekiáltotta még az alábbi szitkozódásokat:

Hogyan hívják Pongráczot, ha rosszul megy az üzlete?

— Pongrácz!?

Ha erős fantáziája van?

— Csapongrácz!?

Milyen nagynénije van?

— Pongráczai nagynénije ...

* **Inzultált sporttudósító.** Az alagi őszi futtatás botrányának, mint tudósítónk írja, a tegnapi versenyen kinos föltűnést kel- tett incidens lett a következménye. A verse- nyen Kreutzbruck fhadnagy lovat, Mon plai- sir, a melyet a fogadók legjobban favorizál- tak s amely mindvégig az élen volt, kevés- sel a cél előtt megállította s az utána követ- kező lovat, Bokrost engedte át a célon. A P. H. tudósítója erről azt írta, hogy Kreutzbruck maga ahitotta meg a célnál lovat, hogy Bokros nyerhessen. A tegnapi alagi versenyen Kreutzbruck fhadnagy magához hívatta a Pesti Hirlap sporttudósítóját, és azt kérdezte tőle nemetül:

— Ön írta a Pesti Hirlap hétfői sport- rovatában rólam szóló cikket?

A tudósító azt felelte:

— Igen.

— Nem volt ön részeg? — kiáltotta a fhadnagy s erre pofonvágta a sportu- dósítót, a ki még tegnap provokáltatta.

* **Véres szerelmi dráma** történt tegnap délután a rákos-palotai erdőben. Az esetről a rendőrség még igen keveset tud s azt sem állapíthatja meg, hogy az illetők kik, mik. Ma azt jelentették a főkapitányság ügyeletes tiszt- viselőjének, hogy a rákos-palotai erdőnek Megyer felé eső részében egy férfi és egy nő fekszik holtan. A rendőrség kiküldöttei azonnal kimentek a helyszínére, a hol tényleg ott talál- tak egy 28-30 éves iparosnak látszó férfit, a kinek jobb halántékán s jobb mellén lösebb volt, mellette revolver. Tőle pár lépé nyire egy 20-22 évesnek látszó leány, a kinek jobb oldalán volt két lösebb. Mint a rendőrorvos megállapította, a halál már a deli órákban mind a kettőnél bekövetkezett. Az illetőknei

semmiféle okmányt nem találtak, levelet sem hagytak hátra, a környéken senki nem ismeri őket s így személyazonosságukat megállapítani nem lehetett. Beszállították miódkettőjük holt- testét a bonczoló intézetbe.

* **Kerülő uton.** A... ur B... urnak ötven forintot kölcsönzött, a ki azonban később sehogy sem akart emlékezni a dologra. A... elhatározta, hogy megbosszulja magát s nem- sokára meg is találta az alkalmat. Az utcán találkozott adósával és így szólt hozzá:

— Hisz ön a lélekvandorlásban?

— Nem. É- ön?

— En hiszek benne — felelé A...

— Ugy, hát akkor mi volt ön egykor?

— En...? Szamar.

— Ne mondja! És regen volt az?

— Nem — csak akkor, a mikor önnek ötven forintot kölcsönöztem. Tudja, az!, a melyet sohasem lattam viszont...!

Vidéki mozgalmak. Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete elhatározta, hogy a tűzérak-anya előtt több év óta létesített ül- tetvényes parkot »Erzsébet királyné ligetnek«, a szent lászlóhegy borkuti ut mentén ültetett hárs és gesztenye fasort pedig »Erzsébet királyné ut«-nak nevezi el. Kimondta azonkívül a közgyűlés, hogy a katonai gyakorlótér mel- lett levő rétből, amely a város tulajdona, — 8000 négyszög ölet kihasított és ifjusági játszó terület engedti át teljesen díjtalanul. A haszná- lati jog a két gimnáziumot, a torna és vivó együletet és a jogakadémiai ifjuságot illeti.

Harzinszky Frigyes emléke. Az eper- jesi kollegium nagynevű tanárának, a világ- híru botanikusnak emlékét szépen ünnepelték meg tanítványai közül azok, a kik 25 évvel ezelőtt tettek erettségi vizsgálatot. A jubilá- sok először 3 volt tanárukat keresték fel, a kiket Magócsi Dietz Sandor egyet. tanár üd- vözölt s a kik előtt Harzinszky Frigyes em- lékére ezer frtos alapítványt tettek, annak a 8-ik osztályu tanulónak a megjutalmazására, a ki a természettudományokból a legkiválóbb előmenetelt tanusította. Azután megkoszoruz- tak elhunyt tanaraik sírjait. A kegyeletes meg- emlékezés után bankett volt.

* **Szegedi kiállítás és sorsjátéka.** A József főherceg által megnyitott első mező- gazdasági országos kiállítás egyik vonzó erejét a 20 kros sorsjegyek huzása fogja képezni, mely a kiállítás napján, e hó 10-én este 6 órakor fog megtartatni. A sorsjegyek iránt tényleg majd akkora az érdeklődés, mint maga a kiállítás iránt és a Gazdasági Egyesületek Országos szövetsége már nem képes a keres- letnek eleget tenni, mert a sorsjegyek tul- nyomó része már elkelt és csakis az eláru- sítóknál kaphatók még csekély mennyiségben. Ezt a rendkívüli érdeklődés, eltekintve a hazafias czétől, melyet a sorsjáték van hivatva szolgálai, nagyon is magyarázza az a körü- ménny, hogy nem volt naunk még sorsjáték, mely ily csekély betét ellen oly nagy nyere- meny-kilatást nyújtott volna. Egy sorsjegy csak 20 krba kerül és ez ellen lesz egy 50.000 korona értékű főnyeremény, továbbá számos kisebb-nagyobb nyeremény, összesen 1006 nyeremény 100.000 korona értékben. Az 50.000 korona értékű főnyeremény tárgya egy teljes szeszgyári berendezés, azonban az e célra szövetkezeti első rangu pénzintézetek hajlandók ezt egy hasonértékű szegedi minta- szerüen felszerelt tanyai gazdasággal is be- cserélni, vagy pedig úgy ezt, mint a többi nyereményekét is 20% levonással azonban késspénzben is beváltani. Kinek még nincs ily sorsjegye, ne sajnálja a 20 krt és vegyen, míg kapható. Figyelmeztetjük azonban a közönsé- get, hogy a huzás napjáig ki nem fizetett sorsjegyek a nyereményekre igényt nem tart- natnak.

* **Baltazar a híres magyar bűvész,** a ki Budapesten is nagy sikert aratott, va- rázsszínházával 3 estélyen, a Bika szálloda disztermében, látványos műsorral előadást ren- dez. Mint a budape-ti lapokból olvassuk. Bal- tazár művészetét négy tőkélyre vitte, a miből következtethetjük, hogy igen élvezetes estéknek nezzunk elébe. Az előadások péntek szombat és vasárnap tartatnak meg.

* **Zeneestély.** Ma este a Corsó kávéházban Ráczy Károly személyes vezetése alatt zene estély tartatik.

x **Alföldi Károly** tancziskoláját f. évi szeptember hó 12-én, kedden megnyitja. Beiratásokat elfogad bármely időben lakásán, Péterfia utca 2. sz.

Öngyilkos postás kisasszony.

A hivatalnok-kisasszony légiója megfoghatkozott. A ve-ződseges robot munka mellől kihűlt egy ifjatal, szorgalmatos teremtes, aki nem bírta meg a kenyérkeresés izgalmait. Mert hogy a finom gyöngéd női lelek öröme, gyönörűségére van teremtye.

Pataky Rozának hívják a boldogtalan postáskisasszonyt, kinek öngyilkos-agaról sarkadi tudósítónk ad hirt. A fiatal szép reménynyel teli urilanny Nagyváradon végezve a polgari iskolát, a postás pályára lepett. Most nem régiben tette le szép sikerrel a posta és tivirda kiadói képviselő vizsgái, mire a posta igazgatóság Sarkadra nevezte ki.

Magára hagyott, arvaleány volt Pataky Róza, kinek szülői már régebben elhaltak. Testvérei szegény sorsban jutottak s ez volt az oka, hogy a hivatalnoki pályát kereste föl s különben szentimentális, igen érzékeny lelkű leány. Sarkadon teljesen visszavonultan élt, s hivatalon kívül házi munkával, olvasással igyekezett eny iteni a bánatot. Mert mindig szomorú volt a fiatal tizenk-lencz éves teremtes, kit ugyszólvau mosol ogni is aig láttak az ösmerősei. Utóbbi időben különösképpen busiakodott a szöke postáskisasszony s több ször bezarkozott a lakasan, hol hosszan sírdogalt.

Tegnap végét szakította a szenvedéseinek: evetette magától megunt életét. Ebéd után a hivatalban ment, hol leveleket irt, s több borítékot czimzett meg. Aztán kiöntögte a tivirda telep üvegéből a kekkő oldgtott, s egy nagy pohar an gyűjtve, felhajtotta a gyilkos mérget.

A postára jöttek azután a felek, kik rendülten láttak a hivatalos szoba padján fetrengeni a szép postáskisasszonyt. A lármára összefuott az utca népe, sokan orvosért siettek, ki hamarosan meg is érkezett, s megkísérelte mindent, hogy a fiatal életet megmentse. Gyomormosás is alkalmazott, de a mérég már megtette romboló hatását. Pataky Róza irtóztató nagy kínok között egy óra multan kiszendetett.

A boldogtalan leány egyik testvérének levelet irt, melyben fajdalmasan vesz bucsut tőle. Több levelet szándékozott megírni; erre vált az a körülmény, hogy íróasztalán néhány megczimzett borítékot találtak.

Az öngyilkos minden felé mély megdöbentést és részvétet keltett.

Színház.

Vendégszereplés szintársulatunknál.

A jelenleg Mármaros-Szigeten működő debreczeni szintársulatunknál érdekes vendégszereplés lesz ma. Ferenczy Józsefnek, a társulat jeles baritonistájának neje: Lányi Irma, akit kiváló drámai hősnőnek tartanak, ma este mint vendég lép fel Szigeten. A vendégművésznő „H a r m a d i k R i c h a r d” szerepébe lép fel.

A debreczeni szintársulat új primadonnája. Beódi Ella a jövő héten Mármaros-Szigetre megy és akkor mutatkozik be az ottani közönségnek. Beódi Ella ez alkalommal Mascagni Parasztszület című operájában lép fel. Az új primadonna nálunk is a fenti operában mutatkozik be a debreczeni közönségnek.

Vissza a színpadra. Egyik fővárosi lapnak színhazi rovatából olvassuk a következő pár sort: „Színészmutató. Csorny Berta holoap, szerdán. A f-rj vadászni jár czönü nagysikerü bohózat előadá-ában mutatkozik be a közönségnek Lontine szerepében. Kö-

zönségünk még jól emlékezik a tehetséges színésznőre, ki most újból visszatér a színpadra s a vigszínházban próbál szerencsét.

A temesvári színház megnyitása. Makó Lajos, a temesvári színház igazgatója, Temesvárra utazott, hogy Telbisz polgármesterrel a színház megnyitása felől tanácskozzék. Az első állandó magyar színházi szezon október 6-án kezdődik.

A vidéki színészet rendkívüli közgyűlése. Az Országos Színész-Egyesület központi tanácsának ma delután ülése volt Molnár László elnöklésével.

A tanácsülés ehatározta, hogy azt a rendkívüli közgyűlést, a mely az alapszabályokat lesz hivatva megalkotni, október 24, 25. és 26-ik napjaira fogja összehívni. Ennek a közgyűlésnek a tanács által letargyalt új alapszervezeten kívül még csak egy tárgya lesz: a póttanácsosok megválasztása. A belügyminiszter, tudvalevőleg, megsemmisítette a mult közgyűlésnek a póttanácsosokra vonatkozó választását s a rendkívüli közgyűlés hat póttanácsost fog választani, a kik közül az alapszabályok érte mében ötöt az egyesület rendes, egye pedig a pártoló tagok közül választhat.

IRODALOM.

Természettudományi bölcsélet. Dr.

R ó z s a Mór, ismert debreczei orvos e czimen egy népszerűen megirt művecsket adott ki. A mű szerzője, akitől már több népszerűen megirt e-észsegügyi értekezelés s felolvasas jelent meg, jelen munkájával kettős czélt üzött maga ele. Egyfelől a legujabban lábrakapott spiritizmus, szellemidézés, kopogó lelek a lelek materializója s egyéb badarságok ellenében tiszta képet nyujtani a test s a lelek mikénti összefüggéséről s helyes felfogásáról, másfelől könnyven megérthető előadásban: parbeszédekben fejtegeti szerző a természet-tudományok legujabb vívmányait, elméleteit s törvényeit, a melyek az eddigi bölcsészetnek is új irányt, tisztább nézőpontokat vannak hivatva adni. A csinos könyvec ke alakjában megjelent mű a helybeli könyvkereskedésekben megkapható és az új tanév elején a tanuló ifjuság figyelmébe ajánljuk ezen valóban tanulságos munkát, valamint a természetbúvárlat barátainak a figyelmet is felbivjuk a könyvpiac e legujabb termekére. Ára 20 kr.

Törvénytörvények.

Büntetőügyi kongresszus. A nemzetközi

büntetőügyi egyesület VIII. nagygyűlése szept. 12-én délelőtt 10 órakor nyílik meg a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Az ünnepi megnyitáson jelen lesz Piósz Sándor dr. igazságügyminiszter és a magyar jogászvilágnak valamennyi kitűnősége. Kongresszusi tárgyalások lesznek szeptember 12-én d. u. 2 órakor, szeptember 13-án délelőtt 10 órakor, delután 1 órakor és szeptember 14-én delután 2 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

A keresk. és iparkamara közleményei.

A cs. és kir. 13-ik hadtest intendánsága Zágrában, a zágrábi, károlyvári, észeki, fiumei és peterváradai állomásain szükségrendő buza, rozs és zab mennyiségeket beakarván szerezni f. évi szeptember 11-ki lejáratall nyilvános arlettést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, az 1900 évben, mintegy 40,000 drb. ságyékényt sa-gyékényt szándékozvan beszerezni, azokra ajánlatokat f. évi szeptember 12-ig elfogad az anyag és leltárbeszerzési szakosztályban. (Budapest Andrassy ut 73. sz.)

A cs. és kir. 15-ik hadtest intendánsága Di Tuzla, Trebinje, Bilek, Mostar és Sarajevo-

ba szállítandó mintegy 20,000 mm. zabot szándékozvan vásárolni, a szállítani szándékozók ajánlataikat f. év szeptember hó 12-ig benyujthatják.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. év szeptember 12-én a következő anyagok beszerzésére nyit pályázatot: kalyha-betétek, füstvezető csövek, tűzálló téglák, fésékek, enygyanta, arab mézga, dexirin-liszt, csiszoló papir, lószőr, viasz, benzín stb. A pályázni kívánók a feltételeket kamaránknál megtekinthetik.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. év szeptember hó 13-án mintegy 700 tonna ócska aczelsint, 3000 tonna ócska belföldi vas sint, 3400 tonna ócska külföldi vassint szándékozik eláru itani.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. év szeptember hó 16-án a következő cikkek beszerzésére nyit pályázatot: lámpa-belek, kenőpárnák, paszományok, vázznak, kárpitok, linoleum szőnyegek stb.

Építő munkások sztrájkja. A budapesti építő munkások ismét sztrájkra készülnek és pedig a kőművesek épügy, mint az ácsok. Az ács munkások tegnap terjesztették követeléseiket az ipartestület ele: 9 és fél óra munkaidő mellett 20 kr. óránkénti bérminimumot követelnek, valamint az akkord munka eltörlését. A kőművesek szintén beadták az ipartestülethez hasonló követeléseiket.

Szabó ipartestületi elnök körlevélben figyelmeztette az építő mestereket a kezdődő sztrájk mozgalomra, azért ajánlj, hogy az építő mesterek szerződésileg kössek ki a munka elvállalásnál, hogy a sztrájk miatt keletkezett késedelem, illetve határidő be nem tartásért semmi felelősséggel vagy kárterítéssel az építő vállalkozó nem terheltető.

Az építő munkások az asztalosok sikerén buzdultak fel s a sztrájkot ók is részlegesen akarják keresztül vinni s egyszerre csak 10 épületnél szünettek be a munkát s a munkában levők ami az asztalosoknál is történt, segeyezik a sztrájkolókat.

Román huskivitel Németországban.

A román kormány támogatása mellett legközelebb már megkezdik a vagott állapotban való hus kivitelét Jussyból közvetlenül Berlinbe. A hus Magyarországon át ómpressel ellátott koczikban szállítják; a koczikat egy magyar álmóson sem nyithatják fel. A szállítást a berlini express vonattal történik. A vállalat támogatása végett a román kormány a hálókocsi árszabályt annyira mérsékelte, hogy a vállalkozók csupán a tiszta üzem költségeket fizetik.

A világ komlótermése. A kedvező időjárás, mely a komló fejlődését mindenféle előmozdítja, Európában és Amerikában jó kilátásokat nyujt az idej termésre nézve. Ma már több mint valószínű, hogy a komló 25-30%-kal kedvezőbb termést iger s a komlókereskedők 600,000 mázsával több komlóra számíthatnak, mint a mult évben; az összes er dményt ugyanis 2,106,000 mázsára becsülik. Így tehát a kitűnő komlótermés következtében — bárha az árak kissé csökenni fonnak is — a sörprodukczió mindenféle jelentékenyen növekedni fog és természetesen a sörfogyasztás is különösen azokban az államokban, ahol az ita ok között a sör foglalja el az első helyet. A készletekből kitűnik, hogy Ausztria és Magyarország ez idej komlótermése 270,000 mázsára taksáltatik; igen jó qualitasu komló vannak: Saarban, Ruthlandban, Felső-Ausztriában és Magyarországon. Bajorország összes komlóbrudukációját 319,000 mázsára teszik, Württembergét 80,000 mázsára, Badenét 50-55 ezer mázsára, Elszáz-Lotharingia termését 80,000 mázsára, szemben a mult évvel, a mikor csak 33,000 mázsára termet; Poroszországé 50,000 mázsára és így Németországot összesen 585,000 mázsára. Franciaország komlótermelése 48,000. Belgium és Hollandia 65,000, Orosországa 63,000. Angliáé 550 és végül Amérikáé 600,000 mázsára, becsülitik. A conadi és

ausztráliai komló még nem bir jelentőséggel, mindamellett már itt is 15.000 mázsát varnak. Így tehát a folyó évben készletek nélkül is kitűnő üzletre lehet számítani a komlópiacra. A készletek a múlt évi termésből teljesen elfogytak.

Mi okozza a főfájást?

Ezt a kérdést gyakran lehet hallani, de feleletet rá, mely pedig egyszerű, kevés ember tud adni. A főfájás tulajdonképpen nem is igazi betegség, de annak egyik jele, mely sok betegséggel, illetőleg beteges állapottal együtt jár. Tengernyi gyógyszert ajánlanak és használnak a főfájás ellen, de ezek a gyógyszerek csak pillanatnyi megkönnyebbülést okoznak, mert az általános egészségi állapotot kell gyógyítani. A főfájást olykor a gyomor okozza mely rosszul emészt, olykor a szív vagy belbaj. Gyakran az idegbajt is, minő a hisztéria, elviselhetetlenebbé és hevesebbé teszi. Gyakran a vér hiányos keringése és gyöngesége oka e bajnak. Elsőben is tehát a vért kell felfrissíteni és e célra a leghatásosabb szer kell főhasználni. Hédigner Lujza korszony Montéródból (Svájc, Vaud-Canton) a köv tkező levélben elmondja nekünk, meddig kellett szenvednie és milyen nem remélt módon kapta vissza egészségét.

Már három év óta, írja levelében, a leghevesebb főfájás kintott. Nem tudtam aludni, nem volt étvágyam, a legkisebb zaj is rettenetes szenvedést okozott. Olykor azt hittem, hogy meg kell örülnöm és életem bizonyára kockára lett volna téve, ha ez az állapot még sokáig tartott volna. Egyik nővérem mentett meg, a ki a Pink-pilula használatát tanácsolta nekem, azt mondva, hogy ez a pilula a legkitűnőbb szer hasonló betegség ellen. Nem hittem ugyan szavának, de mégis próbát tettem és a hatás igazán csodálatos volt. Már az első skatulya is nagy megkönnyebbülést szerzett és a következők teljesen meggyógyítottak. Most azt hiszem, hogy egészen új életre keltem.

A vér megerősítésével növeljük hatását az egész organizmusra és ezáltal megszüntetjük a vérszegénységet, idegbajt, reumatizmust és általános gyöngeséget. Ezen betegségek ellen a Pink-pilulák a leghatásosabbak. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszertárban, **Budapest, Király-utca 12.**

CSARNOK.

Két daczos lélek.

Folytatás

És a kis Gina mint igazi szépség állt most előttem . . . De ne akarja, druzsám, hogy újra elmondjam milyen gyönyörű volt. Emlékszem pongyolájának minden szalagjára, minden csipkéjére; még érzem hajának bódió illatát, és előttem lebegnek egyéb haszontalanságai, melyekkel ingerelt.

A régi emlékek azonnal mind előkerültek. Mosoly és köny váltakozik arcán, a mint elbeszélte, mint ment el atyjával körükből, mert hát katonáember azt se tudja melvik napon hova parancsolják. Elpanaszolta mint

vesztette el egyetlen támaszát, a kit köszvény ölt meg.

Majd meg kaczerkódva beszélte el házasságát egy szegény hivatalnokkal, a ki nyomorba vitte, s azért nem is éltek boldogan; és volt könnye is Ginának, a melylyel a nem szeretett férj emlékének áldozott, bár hálát kellene adnia az Istennek, hogy özvegyül hagyta őt. Ujra támasz nélkül állt a kapitány lanya, de még a temetésen megjelent Romocsa Nep. János őrnagy, anyai ágról közel rokona, a ki keblére ölelte, vigasztalta és magához vette.

Oly edesen tudta mindezt elcsevegni a fiatal özvegy s a mint a kerévet sarkában meghuzta magát s utána lehajtotta fejét, egyszerre mintha megváltozott volna. Nem a deli, magas, sugarzó asszonyt láttam, hanem egy busuló gyermek lányt, a ki agyonhajszolt madárként félve lapul meg. De csakhamar nevetve szól:

— Miért panaszkodjam? — És éppen önnek, Tihamér? . . . Ah, kiszaladt a számon a keresztneve!

Valámikor csak ezen neveztem . . . Ugy ám, a »káplárkisasszony« nem felejtette el egykori bosszantóját!

Fére fordította fejét és úgy nézett rám, hamisan, nagy fekete szemével.

És most láttam, milyen veszedelmes ez a tekintet, a »sötét pillával. És a nyaka mily hóföhéren ragyogott, hajanak göndör szálai, mint váltak el sötéten a gyöngyház fényű nyakszirtől, rózsás fülecskéi; akár a pelargónia szirma, olyan formás, és ajka, a mely ha megnyílt, villanó apró fogait engedte latni, — oh bár rögtön vaksággal vert volna meg az Isten, a mikor belémerültem mind ezek nézésébe.

Ott felejtettem magam.

Nagy későn, a mikor az őrnagy ur megjött: csak akkor ocsudtam föl kábultságomból. A házigazda csupa szivesség volt. Mező kellett ígérnem, hogy gyakori vendége leszek. És láttam, a mint a bácsi és a huga öszeneztek, mintegy biztatva egymást, hogy a meghívást ismeteljék.

Csak otthon, lakásomban kezdtem átgondolni: miért örvendek ennek a megújított ismeretségnek. Eh, ostobaság! Még megtudja Klotild s a milyen büszke és féltékeny: még meg is haragszik . . . Többé el se megyek a kaczerkódó Ginához!

Este úgy találtam, hogy Klodild csakugyan haragszik. A szokottnál is bosszúsabb, szótlanabb volt; de csak irántam. És észrevettem, hogy kerüli a tekintetemet, míg a társaság többi férfival, de különösen Kelecsényi Palival hosszan beszélget. Külön is ült vele, és el nem fogadva indítványomat, hogy a keitbe menjünk gyönyörködni a holdvilágban, inkább sakkozni kezdett Palival, a kit pedig úgy is mindig megvert.

Egyszerre Romocsa őrnagyékat említette valaki a társaságban. Ránéztem Klotildra és megdöbbsentem két szem gyilkoló tekintetétől, mely rám volt szegezve.

S mintha csak összeesküvés lett volna ellenem; Kelecsényi Pali ugyan e perczen kicsinylő megjegyzést tett Gináról:

— Rabja tudnék lenni, ha ugyan letudna kötni engem effele kaczer nő!

Klotild gunyosan utasította rendre, de szavainak éle ellenem irányult:

— Ej ne legyen már oly kegyetlen! Hát nem látja, hogy Tihamért sérti ezzel. Vigyáz-

zon meg életével lakoltatja, ha az ő legujabb ideálját bántani meri.

— Hallod, te bünös, te — nevetett Pali. Tudjuk ám, hol késtél ma két órahosszat. De hasztalan minden én is adtam el két paripát az urnak s nekem se adta meg az arát. Igaz, hogy a lovakat se láttam azóta nála! Ugylát-szik ez a sport jó kereset számára. De azért még egy harmadik csikót is szívesen adok: kikötöm azonban, hogy a bájos Gina lova-goljon rajta.

A vér fejembe szökött.

Nem a féltékenység bántott, de az, hogy rágalmazni meri valaki azt a szegény asszonyt Nem szólhattam menyasszonyom előtt. Boszusan leültem egy sarokba s míg az újságot forgattam, minden haragom Klotild ellen irányult akaratlanul. Ő ingerelte föl Palit az bizonyos. Es amint most néztem ezt a rideg lányt és rá-rágondoltam arra a kecses özvegyre; előszőr törént, hogy ketseg rohant meg, vajjon igazán boldog lehetek e Baróthy Klotild kisaszszonnyal?

Többé nem volt maradásom. A mint menyasszonyom kezét megcsokoltam: egész nyugodtan üezett rám:

— Haragszik, hogy rápirítottam? Hát nincs-e igazam? Csak van okom féltetni önt attól a nőől, a ki oly szép, hogy sirva fakadok, valahányszor rágondolok. És kaczer — én is mondok! És maga Tihamér csécsap — oh hisz tudom, hogy úgy is szerencsétlen lesz a mi házasságunk! Csak menjen! menjen! akár holnap újra elmehet Ginához. Holnap és minden nap!

Nem sirt, a hangja se volt igazi fájdalom hangja. Az irigység es bosszuság tört ki belőle. Engesztelésre se várt, hanem elrohant s az ajtót is bezárta maga mögött. Hasztalan kíváncsítottam be hozzá.

H, akkor, ha ebben az órában csak egy perczre kinyílt volna az az ajtó!

De hát úgy kellett történnie, hogy haraggal hagyjam el a hazát akkor este.

Minek szaporítsam? Klotild nem volt az a lány, a ki az első parányi figyelmetlenséget, még ha ártatlanul követték is el ellene, meg tudta volna bocsátani. Es ez a dacz, ez a kérlelhetetlenség: ez ölte ki belőlem a további figyelmet, mihelyt észrevettem, hogy karba vesz minden engesztelés, minden »javulás«, mely fölött még gunyolódott is. Bennem is volt büszkeség, meg dacz — egész a hajthatatlanságig. Hát mit vétettem volt? Semmit! S mégis kizozni akar az arám?

Már egy hete elmúlt s még mindig kerültem Romocsa őrnagy ur hazataját. A kaszinóba is oly órában mentem, a mikor tudtam, hogy nincs ott. Vegre ő keresett fel újra a lakásomon. Megint valami kérése volt. Szerződést kívánt kötni velem, hogy a fútczában levő kisebb házamat adjam neki bérbe.

— A zsandár-örök úgy is messze van, rozzant tetején tegnapé ott is beesett az eső és szegény Ginának nincs maradása ott. Félt, hogy a plafond rászakad, s ma már oly ideges lett, hogy el akart utazni egy nagynénjéhez, hogy soha többé vissza ne jöjjön.

Az őrnagy ur türelmetlenül huzogatta a bajuszát, a mig beszélt. És nyomatekkel tette még hozzá:

— Elvégre vendégfogadoba nem mehetünk lakni. És Ginát minden áron magammal akarom tartani.

(Folyt. köv.)

valamint fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikokockázott, mfutázott és damaszt stb. (mintegy 240 kűs lőnböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárjai, Zürichben

(cs. és kir. udvar' szállító).

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben,

Jön! Budapestről Jön!

50-szer. Budapesten 50-szer.
Debreczenben csak 3 előadást rendez
a Bika szálló disztermében
péntek, szombat és vasárnap
folyó hó 8, 9 és 10-én

magyar csodás bűvész és spiritista

BALTHAZÁR,

Balthazar urnó, Miss Dantes, Mr. Dantes
és a kis Eugén médiumok közreműködésével.

Uj szenzáció!

Noé bárkája

(nagy bibliai káprázat.)

Legujabb!

Legujabb!

Csoda szekrény.

— Öregeknek fiatalokká varázslása. —

Balthazar Budapesten nagy feltűnést keltett
Spiritista mutatványai.

Hasbeszélés műemberekkel
es egy gazdag műsor.

Kezdeté 8 óraker.

Mindennap új csodák láthatók.

Helyárak: Paholy 4 frt. Támlásszék 1 frt.
II. Támlásszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Aló-
hely 40 kr. Kutona es deak jegy 30 kr.

Jegyek előre válthatók a dohány-nagy-
tőzsdében.

12001/1899.

Szénaeladási hirdetemény.

Debreczen sz. kir város tulajdonát
levő s a Hortobágyon 1897 évben ter-
melt 4 kazal szénának zárt ajánlatokkal
egybekötött nyilvános szóbeli árverésen
teendő eladatása rendeltetvén el, erről a
venni szándékozók oly felhívással érte-
sítettnek, hogy a zárt ajánlatok **1899
év szeptember hó 15 napjának
délelőtt 10 órájaig** a polgármesteri
hivatalban adandók be, a kikiáltási ár,
vagyis 3330 frtnak 10 százaléka mint
bánapénz letétele mellett, a szóbeli ár-
verés pedig ugyancsak **1899 év szept.
hó 15 napjának d. e. 10 órája-
kor** a városház nagytanácstermében
fog megtartatni.

Az eladás tárgyát képező széna a
a Hortobágyi mátai telepen tekinthető
meg, megjegyzetvén, hogy a széna a
a helyszínén fel nem étethető s onnan
legkésőbb 1899 december hó 31-ig el-
szállítandó.

Debreczen, 1899 szept. 4 én.

A városi Tanács.

Sebesy Bassett Wilmos
idegen nyelvek tanintézete, hölgyek és urak számára

Debreczen, Városi bérház, III. lépcső, I. emelet 6. szám.

Gyakorlati tanítása az

Angol, Franczia, Német és Olasz
nyelveknek.

Kitünően szervezett tanári-kar.

Állandó felügyelő a hölgyek számára.

Beiratások reggel 8 órától este 8 óráig.

Kivánatra prospectust küldök.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutá-
nyosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Még csak néhány napig

kaphatók a

20 krajczáros

Szegedi kiállítási SORSJEGYEK.

Huzás már vasárnap

e hó 10-én este 6 óraker.

Főnyeremény 50.000

— korona érték. —

Egy sorsjegy csak

20 krajczár.